

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2012. március 1-je*

„96/9/EK irányelv — Az adatbázisok jogi védelme — Szerzői jog —
Labdarúgó-bajnokságok versenynaptárai”

A C-604/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2010. december 21-én érkezett, 2010. december 10-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Football Dataco Ltd,**

a **Football Association Premier League Ltd,**

a **Football League Ltd,**

a **Scottish Premier League Ltd,**

a **Scottish Football League,**

a **PA Sport UK Ltd**

és

a **Yahoo! UK Ltd,**

a **Stan James (Abingdon) Ltd,**

a **Stan James plc,**

az **Enetpulse ApS**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts (előadó) tanácselnök, J. Malenovský, Juhász E., G. Arestis és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

* Az eljárás nyelve: angol.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. október 27-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Football Dataco Ltd, a Football Association Premier League Ltd, a Football League Ltd, a Scottish Premier League Ltd, a Scottish Football League és a PA Sport UK Ltd képviselőiben J. Mellor QC, S. Levine, L. Lane és R. Hoy barristers,
 - a Yahoo! UK Ltd, Stan James (Abingdon) Ltd, a Stan James plc és az Enetpulse ApS képviselőiben D. Alexander és R. Meade QC, P. Roberts és P. Nagpal barristers,
 - az Egyesült Királyság Kormánya képviselőiben L. Seeboruth, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Malynicz barrister,
 - az olasz kormány képviselőiben G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Fiorentino avvocato dello Stato,
 - a máltai kormány képviselőiben A. Buhagiar és G. Kimberley, meghatalmazotti minőségben,
 - a portugál kormány képviselőiben A.P. Barros, L. Inez Fernandes és P. Mateus Calado, meghatalmazotti minőségben,
 - a finn kormány képviselőiben J. Heliskoski, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőiben J. Samnadda és T. van Rijn, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2011. december 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az adatbázisok jogi védelméről szóló, 1996. március 11-i 96/9/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 77., 20. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 459. o.) értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet az egyrészről a Football Dataco Ltd, a Football Association Premier League Ltd, a Football League Ltd, a Scottish Premier League Ltd, a Scottish Football League és a PA Sport UK Ltd (a továbbiakban együtt: Football Dataco és társai), másrészről a Yahoo! UK Ltd, a Stan James (Abingdon) Ltd, a Stan James plc és a Enetpulse ApS (a továbbiakban együtt: Yahoo és társai) között, az előbbieknek az angol és a skót labdarúgó-bajnokságok versenynaptárain állítólag fennálló szellemi tulajdonjogai tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

- 3 A Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó, 1994. április 15-én Marrakeshben megkötött – a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal jóváhagyott – egyezmény 1. C) mellékletét képező, a szellemi tulajdonjogok

kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás (HL L 336., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.) 10. cikkének (2) bekezdése a szerzői jogról és a szomszédos jogokról szóló szakaszában ekként rendelkezik:

„Védettek az adatállományok vagy más anyagok akár gép által olvasható akár más formában, amelyek tartalmuk összeválogatása vagy elrendezése folytán szellemi alkotások. Ez a védelem, amely nem terjed ki magára az adatra vagy anyagra, nem károsíthatja a magán az adaton vagy anyagon fennálló semmilyen szerzői jogot.”

- 4 Az 1996. december 20-án Genfben elfogadott, Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) Szerzői Jogi Szerződésének (kihirdette: a 2004. évi XLIX. tv.) 5. cikke, amely az „[a]datgyűjtemények[re] (adatbázisok[ra])” vonatkozik, ekként rendelkezik:

„Adatoknak vagy egyéb alkotóelemeknek a tartalmi elemek kiválasztása vagy elrendezése folytán szellemi alkotásnak minősülő gyűjteményei e jellegüknél fogva részesülnek védelemben. A védelem nem terjed ki magukra az összeállítás tartalmát képező adatokra vagy anyagokra, és nem csorbítja az összeállításba felvett egyes adatokon vagy anyagokon fennálló szerzői jogokat.”

Az Unió jog

- 5 A 96/9 irányelv (1)–(4), (9), (10), (12), (15), (16), (18), (26), (27), (39) és (60) preambulumbekzdése kimondja:

„(1) mivel az adatbázisokat jelenleg nem minden tagállamban védik kielégítően a hatályos jogszabályok; mivel ahol ilyen védelem létezik, ott különböző jellemzőkkel bír;

(2) mivel a tagállamok jogszabályai által az adatbázisok számára nyújtott eltérő jogi védelem közvetlen negatív hatást gyakorol a belső piac működésére az adatbázisok tekintetében, így különösen a természetes és jogi személyek számára abban, hogy szabadon nyújtsanak on-line adatbázistermékeket és -szolgáltatásokat a Közösségben érvényesülő harmonizált jog alapján. Mivel ezek a különbségek fokozódhatnak azáltal, hogy a tagállamok új szabályozást vezetnek be ezen a világszerte egyre jelentősebbé váló területen;

(3) mivel a belső piac működését torzító fennálló különbségeket meg kell szüntetni és további különbségek kialakulását meg kell akadályozni; nem kell azonban megszüntetni a belső piac működését, illetve a Közösségen belüli információs piac fejlődését jelenleg hátrányosan nem befolyásoló különbségeket, és azok kialakulását nem kell megakadályozni;

(4) mivel az adatbázisok szerzői jogi védelme a tagállamokban a jogszabályok, illetve bírói joggyakorlat alapján egymástól eltérő módon biztosított, és amíg a tagállami jogszabályok közötti különbségek a védelem tárgyát és feltételeit illetően fennmaradnak, az ilyen nem harmonizált szellemi tulajdonra vonatkozó jogok akadályozhatják az áruk, illetve szolgáltatások szabad mozgását a Közösségen belül;

[...]

(9) mivel az adatbázisok a Közösségen belüli információs piac kiépülésében jelentős szerepet játszanak; mivel ezek az eszközök számos más területen is hasznosíthatók;

(10) mivel a kereskedelem és az ipar minden ágában mind a Közösségen belül, mind világszerte az évente előállított és feldolgozott adatok mennyiségének gyorsuló növekedése megköveteli a korszerű információkezelő rendszerekbe való befektetést minden tagállamban;

[...]

- (12) mivel a korszerű adattároló és adatfeldolgozó rendszerekbe nem fognak befektetni a Közösségen belül, ha nem kerül sor egy szilárd és egységes védelmi rendszer bevezetésére az adatbázis-előállítók jogainak védelmében;

[...]

- (15) mivel a feltételek, amelyek alapján egy adatbázis szerzői jogi védelemben részesülhet, csupán arra korlátozódhatnak, hogy az adatbázis tartalmának kiválogatása, illetve elrendezése a szerző saját szellemi alkotása-e; mivel e védelem az adatbázis struktúrájára vonatkozik;

- (16) mivel a szellemi alkotás tekintetében az eredetiségen kívül semmilyen más feltétel nem alkalmazható annak megítélésakor, hogy az adatbázis szerzői jogi védelemben részesülhet-e, így a védelem különösen nem függhet esztétikai vagy minőségi jellemzőktől;

[...]

- (18) mivel ez az irányelv nem érinti a szerző döntési szabadságát a tekintetben, hogy engedélyezi-e, illetve milyen módon engedélyezi művének adatbázisba való felvételét, különösen pedig hogy az általa adott engedély kizárólagos jellegű-e, vagy sem; [...]

[...]

- (26) mivel az adatbázisba felvett, szerzői jogi védelem alatt álló műveket és a kapcsolódó jogok által védett teljesítményeket továbbra is védik a megfelelő kizárólagos jogok, és azok nem vehetők fel az adatbázisba, illetve abból nem másolhatók ki a jogosult, illetve jogutódja hozzájárulása nélkül;

- (27) mivel az adatbázisba felvett műveken fennálló szerzői jogokat és teljesítményekre vonatkozó kapcsolódó jogokat semmilyen módon nem érinti az ezeknek a műveknek és teljesítményeknek az adatbázis céljából történő összeválogatására, illetve elrendezésére vonatkozó önálló jog létezése;

[...]

- (39) mivel amellett, hogy célja az adatbázisok eredeti összeválogatásának, illetve tartalma elrendezésének szerzői jogi védelme, ez az irányelv védi az adatbázis-előállítókat a tartalom megszerzésével és összegyűjtésével kapcsolatosan eszközölt pénzügyi és szellemi ráfordításaik eredményének jogellenes hasznosítása ellen azáltal, hogy védi az adatbázis egészét, illetve jelentős részét a felhasználók vagy versenytársak által végzett egyes cselekmények ellen;

[...]

- (60) mivel egyes tagállamok jelenleg szerzői jogi védelemben részesítik azokat az adatbázisokat is, amelyek a szerzői jogi védelem ezen irányelvben meghatározott feltételeinek nem felelnek meg; mivel ha az érintett adatbázisokat meg is illetheti az ebben az irányelvben a tartalom jogosulatlan kimásolásának és/vagy újrahazsnosításának megakadályozására vonatkozóan biztosított védelem, az e jog alapján előírt védelmi idő akkor is jelentősen rövidebb, mint amelyet a jelenleg hatályos nemzeti szabályozás értelmében élveznek; mivel a szerzői jogi védelem feltételeinek harmonizációja nem csökkentheti az érintett jogosultak által jelenleg élvezett védelmi idő tartamát [helyesen: mivel az adatbázisra vonatkozó szerzői jogi védelem feltételeinek harmonizációja nem csökkentheti az érintett jogosultak által jelenleg élvezett védelmi idő tartamát]; mivel erre vonatkozóan kivételes szabályozást kell megállapítani; mivel e kivételes szabályozás érvényesülését az érintett tagállamok területére kell korlátozni.”

- 6 A 96/9 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése szerint:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában »adatbázis« az önálló művek, adatok vagy egyéb tartalmi elemek valamely rendszer vagy módszer szerint elrendezett gyűjteménye, amelynek elemeihez elektronikus eszközökkel vagy bármely más módon egyedileg hozzá lehet férni.”

- 7 A 96/9 irányelv „Szerzői jog” című II. fejezetének 3. cikke, amely meghatározza a „[v]édelem tárgyát”, ekként rendelkezik:

„(1) Ezen irányelv értelmében azok az adatbázisok, amelyek tartalmuk összeválogatása, illetve elrendezése miatt a szerző önálló szellemi alkotásai, szerzői jogi védelemben részesülnek. Annak megállapításához, hogy fennállhat-e ilyen védelem, más feltétel nem alkalmazható.

(2) Az adatbázisok irányelv által biztosított szerzői jogi védelme nem terjed ki azok tartalmi elemeire, és nem érinti a tartalmi elemeken fennálló egyéb jogokat.”

- 8 A 96/6 irányelv „Sui generis jog” című III. fejezetének 7. cikke, amely a „[v]édelem tárgyára” vonatkozik, a következőképpen rendelkezik az (1) és a (4) bekezdésében:

„(1) Azon adatbázisok előállítói számára, amelyek tartalmának megszerzése, ellenőrzése, illetve előállítása minőségileg vagy mennyiségileg jelentős ráfordítással járt, a tagállamok biztosítják a jogot arra, hogy az adatbázis egész tartalmának vagy minőségi és/vagy mennyiségi szempontból jelentős részének kimásolását és/vagy újrahasonosítását megakadályozzák.

[...]

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott jog attól függetlenül alkalmazandó, hogy az adott adatbázis szerzői vagy más jogi védelemben részesül-e. [...]

- 9 A 96/9 irányelv „Közös rendelkezések” című IV. fejezetének 14. pontja a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az ezen irányelv értelmében vett szerzői jogi védelem megilleti azokat az adatbázisokat is, amelyeket a 16. cikk (1) bekezdésében meghatározott időpontot megelőzően hoztak létre, amennyiben ebben az időpontban megfelelnek azoknak a követelményeknek, amelyeket ez az irányelv az adatbázisok szerzői jogi védelmére vonatkozóan meghatároz.

(2) Ha ezen irányelv kihirdetése napján egy tagállamban szerzői jogilag védett valamely adatbázis nem felel meg a szerzői jogi védelem 3. cikk (1) bekezdésében foglalt feltételeinek, ez az irányelv – az (1) bekezdést nem érintve – nem eredményezi az érintett tagállamban a fenti szabályozás alapján biztosított védelem hátralévő időtartamának lerövidülését.

[...]”

- 10 A 96/9 irányelvet 1996. március 27-én hirdették ki az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*.

- 11 Az említett irányelvet az Egyesült Királyságban a szerzői jogról és az adatbázisokra vonatkozó jogról szóló 1997. évi rendelet (Copyright and Rights in Databases Regulations 1997., 3032. sz.) elfogadásával ültették át, amely 1998. január 1-jén lépett hatályba. A rendeletnek a jelen ügy szempontjából irányadó rendelkezéseinek ugyanaz a szövege, mint a jelen irányelv releváns rendelkezéseinek.

A jogvita alapját képező tényállás és az eljárás

Az angol és a skót labdarúgó-bajnokságok versenynaptárainak elkészítése

- 12 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint Angliában és Skóciában a labdarúgó-bajnokságok évadra vonatkozó versenynaptárainak elkészítése összességében összehasonlítható szabályok és eljárás szerint történik.
- 13 A versenynaptárak elkészítése során figyelembe kell venni bizonyos szabályokat – az úgynevezett „arany szabályokat” –, amelyek közül az alábbiak a legfontosabbak:
- egyetlen klub sem játszhat három egymást követő alkalommal hazai pályán vagy három egymást követő alkalommal idegen pályán;
 - egymást követő öt találkozó során egyik klub sem játszhat négy alkalommal hazai pályán vagy négy alkalommal idegen pályán;
 - lehetőség szerint minden klubnak egyenlő számban kell játszania hazai és idegen pályán, az évad bármely időszakában, és
 - minden klubnak – lehetőség szerint – egyenlő számú hazai és idegen pályán játszott találkozóval kell rendelkeznie a hét közben játszott találkozók tekintetében.
- 14 Az alapügyben előfordulóhoz hasonló naptárak elkészítése különböző szakaszokból áll. Az első szakaszban – amely még az előző évadban kezdődik – az érintett hivatásos szakszövetségek alkalmazottai elkészítik az első osztályú bajnokság találkozóit tartalmazó menetrendet és a többi osztály versenynaptárának vázlatát. Ebben a szakaszban számos alapvető paraméter (az évad kezdetének és végének időpontja, a lejátszandó bajnoki találkozók száma, azok az időpontok, amelyekre más – nemzeti, európai vagy nemzetközi – versenyeket ütemeztek) függvényében összeállítják a találkozók lehetséges időpontjainak listáját.
- 15 A második szakaszban az érintett kluboknak elküldik a versenynaptárral kapcsolatos előzetes kérdőíveket, és elemzik az e kérdőívekre beérkezett válaszokat, és különösen a „meghatározott időpont” iránti kérelmeket (a klub arra irányuló kérése, hogy valamely másik klubbal a meghatározott játéknapi kitűzött találkozót hazai, vagy éppen ellenkezőleg idegen pályán játssza), a „nem meghatározott időpont” iránti kérelem (a klub azon kérése, hogy az ilyen találkozót a hét valamely napján, egy meghatározott időponttól kezdődően játsszák (például szombaton 13 óra 30 perctől) és a „találkozók párosítása” iránti kérelem (két vagy több klub arra irányuló kérése, hogy ugyanazon a napon ne játsszanak hazai pályán. Minden évadban megközelítőleg 200 kérelmet terjesztenek elő.
- 16 A harmadik szakasz, amelynek lebonyolításával az angol labdarúgó bajnokságok keretében az Atos Origin IT Services UK Ltd munkatársát, G. Thomstont bízták meg, két feladatból áll: a „sorrend meghatározásából” és a „párosításból”.
- 17 A sorrend meghatározásának minden egyes klub esetében a hazai és idegen pályán játszott találkozók tökéletes sorrendjének kialakítása a célja, figyelembe véve az arany szabályokat, számos szervezeti kötöttséget, és amennyiben lehetséges, a klubok által előterjesztett kérelmeket. Ezt követően G. Thompson a csapatok kérelmei alapján elkészíti a párosítási táblázatot. A táblázatba fokozatosan beilleszti a csapatneveket, miközben próbál megoldást találni a lehető legtöbb problémás esetre egészen addig, amíg a folyamat kielégítő naptártervezetet nem eredményez. Erre a célra számítógépes szoftvert használ, amelybe betáplálja a meghatározott sorrendet tartalmazó táblázat és a párosítási táblázat elemeit annak érdekében, hogy létrehozza a naptár olvasható változatát.

- 18 Az utolsó szakaszban – amely G. Thompson és az érintett nemzeti szövetségek közötti együttműködésen alapul – ellenőrzik a versenynaptár tartalmát. Az ellenőrzést manuálisan végzik, azonban a fennmaradó problémákat számítógépes szoftver segítségével oldják meg. Az ezt követően megtartott két találkozóhoz – az egyikre a versenynaptár-munkacsoporttal, a másikra a rendőrség képviselőivel kerül sor – az a célja, hogy véglegesítsék a versenynaptár tartalmát. A 2008/2009-es évad során 56 módosítás történt ezen utóbbi szakaszban.
- 19 Az elsőfokon eljáró bíróság által megállapított tényállás szerint, amely az előzetes döntésre utaló határozatban is szerepel, az alapügyben előforduló labdarúgó-versenynaptárak elkészítési eljárása nem pusztán mechanikus vagy előre meghatározott módon zajlik, hanem éppen ellenkezőleg, az nagyon jelentős erőfeszítést és szakértelmet igényel annak érdekében, hogy a számos fennálló követelménynek az alkalmazandó szabályok lehető legteljesebb betartása mellett tegyenek eleget. Az ehhez szükséges munka nem szorítkozik merev kritériumok alkalmazására, és az abban különbözik például egy telefonkönyv összeállításától, hogy minden egyes szakaszban mérlegelést és szakértelmet igényel, különösen amikor a számítógépes program a fennálló kööttségekre tekintettel egyáltalán nem talál megoldást. A számítógép részleges használata G. Thompson állítása szerint egyáltalán nem zárja ki a mérlegelést, valamint bizonyos mérlegelési mozgástér szükségességét.

Az alapügy tényállása és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 20 A Football Dataco és társai úgy érvelnek, hogy az angol és a skót labdarúgó-bajnokságok versenynaptárait illetően a következő jogokkal rendelkeznek: „sui generis” joggal a 96/9 irányelv 7. cikke alapján, szerzői joggal ezen irányelv 3. cikke alapján, valamint szerzői joggal a szellemi tulajdonra vonatkozó brit szabályozás alapján.
- 21 A Yahoo és társai, vitatva ezen jogok jogszerű fennállását, azt állítják, hogy tevékenységeik keretében díjfizetési kötelezettség nélkül jogosultak ezen naptárak használatára.
- 22 Az elsőfokon eljáró bíróság azt állapította meg, hogy az említett naptárakra kiterjedhet a szerzői jogi védelem a 96/9 irányelv 3. cikke alapján, mivel azok elkészítéséhez jelentős mennyiségű kreatív munka szükséges. Ezzel szemben ez a bíróság a naptárak esetében nem ismerte el két másik hivatkozott jog fennállását.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság megerősítette az elsőfokon eljáró bíróság ítéletének arra vonatkozó részét, hogy az alapügyben előforduló naptárakra nem terjedhet ki a 96/9 irányelv 7. cikkének értelmében vett „sui generis” jog szerinti védelem. Ezzel szemben e bíróság számára kérdéses az, hogy e naptárakra kiterjedhet-e a szerzői jogi védelem a 96/9 irányelv 3. cikke alapján. Úgyszintén kétségei vannak annak lehetőségességével kapcsolatban, hogy az ezen irányelvnél korábbi brit szabályozás szerinti szerzői jogi védelem ezekre a naptárakra az említett 3. cikkben megfogalmazottaktól eltérő feltételek mellett terjedhet ki.
- 24 E körülmények között a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1. A [...] 96/9/EK irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében mit kell érteni az »adatbázisok [alatt], amelyek tartalmuk összeválogatása, illetve elrendezése miatt a szerző önálló szellemi alkotásai«, és különösen:
- a) ki kell-e zárni az adatok létrehozására irányuló szellemi ráfordítást és szakértelmet?
 - b) felruházza-e további jelentőséggel a már meglévő adatelemet az »összeválogatás vagy elrendezés« (például egy labdarúgó-találkozó időpontjának meghatározása során)?

- c) a szerző részéről többet feltételez-e a »szerző önálló szellemi alkotása« a jelentős munka és szakértelem ráfordításánál, és ha igen, mit?
2. Kizárja-e az [96/9] irányelv az általa biztosított jogoktól különböző, az adatbázisokon fennálló nemzeti szerzői jogokat?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

- 25 Az első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében a 96/9 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének értelmezését kéri. Így különösen a következőkre vár választ:
- először is, ki kell-e zárni e rendelkezés alkalmazási köréből az adatok létrehozására irányuló szellemi ráfordítást és szakértelmet;
 - másodsor, az említett rendelkezés értelmében a tartalom „összeválogatása, illetve elrendezése” magában foglalja-e azt, hogy valamely már meglévő adatot további jelentőséggel ruháznak fel, és
 - harmadszor, ugyanezen rendelkezés értelmében a „szerző önálló szellemi alkotásának” fogalma a szerző részéről többet feltételez-e, mint a jelentős munkaráfordítás és szakértelem, és az adott esetben mi ez a többletkövetelmény.
- 26 Előzetesen először is arra kell emlékeztetni, hogy a Bíróság már kimondta, hogy a labdarúgó-bajnokság versenynaptára a 96/9 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének értelmében vett „adatbázisnak” minősül. A Bíróság lényegében azt állapította meg, hogy a labdarúgó-találkozó vonatkozásában az időpont, a menetrend és a két – házigazda, illetve vendég – csapat meghatározásának összeállítása önálló információs értékkel bír, ezáltal az az említett 1. cikk (2) bekezdése szerinti „önálló tartalmi elemmé” válik, és a labdarúgó-bajnokság különböző találkozóinak játéknaptáira vonatkozó időpontoknak, menetrendeknek és a csapatok neveinek naptár formájában való elrendezése megfelel a rendszer vagy módszer szerinti elrendezettség és az ezen adatbázisban található adatokhoz való egyedi hozzáférhetőség feltételének (lásd a C-444/02. sz. Fixtures Marketing ügyben 2004. november 9-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-10549. o.] 33–36. pontját).
- 27 Másrészt kitűnik mind a 96/9 irányelv 3. cikke (1) bekezdése, illetőleg 7. cikk (1) bekezdése szövegének összehasonlításából, mind ezen irányelv egyéb rendelkezéseiből és preambulumbekendéseiből – így különösen a 7. cikkének (4) bekezdéséből és a (39) preambulumbekendéséből –, hogy a szerzői jog és a „sui generis” jog két egymástól független jognak minősül, amelyeknek tárgya és alkalmazási köre különböző.
- 28 Következésképpen az a körülmény, hogy a 96/9 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének értelmében vett „adatbázis” nem felel meg az ahhoz szükséges feltételeknek, hogy arra kiterjedjen az említett irányelv 7. cikke szerinti „sui generis” védelem, ahogyan azt a Bíróság a labdarúgó versenynaptárakkal kapcsolatban megállapította (a C-46/02. sz. Fixtures Marketing ügyben 2004. november 9-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-10365. o.] 43–47. pontja; a C-338/02. sz. Fixtures Marketing ügyben 2004. november 9-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-10497. o.] 32–36. pontja és a fent hivatkozott C-444/02. sz. Fixtures Marketing ügyben hozott ítélet 48–52. pontja) nem jelenti automatikusan azt, hogy ugyanezen adatbázisra nem terjedhet ki az ezen irányelv 3. cikke szerinti szerzői jogi védelem sem.
- 29 Ezen 3. cikk (1) bekezdése értelmében a 96/9 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének értelmében vett „adatbázisra” akkor terjed ki a szerzői jogi védelem, ha az a tartalmának összeválogatása, illetve elrendezése miatt a szerző önálló szellemi alkotásának minősül.

- 30 Először is a 96/9 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének és (15) preambulumbekzdésének együttes olvasatából az következik, hogy az ebben az irányelvben előírt szerzői jogi védelem tárgyát az adatbázisok struktúrája képezi, és az nem foglalja magában az adatbázisok tartalmát, ennél fogva az azokat alkotó tartalmi elemeket sem.
- 31 Ehhez hasonlóan a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló megállapodás 10. cikkének (2) bekezdéséből és a szerzői jogról szóló WIPO-szerződés 5. cikkéből az következik, hogy az adatoknak a tartalmi elemek összeválogatása vagy elrendezése folytán szellemi alkotásnak minősülő gyűjteményei e jellegüknel fogva részesülnek szerzői jogi védelemben. Ez a védelem azonban nem terjed ki magukra az adatokra, és nem csorbítja az összeállításba felvett egyes adatokon fennálló szerzői jogokat sem.
- 32 Ebben az összefüggésben a 96/9 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének értelmében vett „összeválogatás” és „elrendezés” fogalmi az adatok olyan összeválogatására és elrendezésére vonatkoznak, amelyek segítségével az adatbázis megalkotója az adatokat struktúrába önti. Ezzel szemben ezek a fogalmak nem terjednek ki az ezen adatbázisban található adatok létrehozására.
- 33 Következésképpen, ahogyan azt a Yahoo és társai, az olasz, a portugál és a finn kormány az Európai Bizottsághoz hasonlóan előadta, a kérdést előterjesztő bíróság első kérdésének a) pontjában megemlített elemeket – amelyek az adatok létrehozására fordított szellemi ráfordításra és szakértelemre vonatkoztak – nem lehet figyelembe venni annak értékelése céljából, hogy az azokban található adatbázisra kiterjedhet-e a 96/9 irányelv szerinti szerzői jogi védelem.
- 34 Ezt az álláspontot az említett irányelv célja is megerősíti. Ahogyan az a (9), (10) és (12) preambulumbekzdéséből kitűnik, az irányelv célja az „adattároló” és az „adatfeldolgozó” rendszerek megalkotásának ösztönzése – annak érdekében, hogy segítsék az információs piac kiépülését egy olyan összefüggésben, amelyet az évente előállított és feldolgozott adatok mennyiségének valamennyi tevékenységi ágban történő gyorsuló növekedése jellemez (lásd a fent hivatkozott C-46/02. sz. Fixtures Marketing ügyben 2004. november 9-én hozott ítélet 33. pontját; a fent hivatkozott C-203/02. sz., The British Horseracing Board és társai ügyben hozott ítélet [EBHT 2004., I-10415. o.] 30. pontját; a fent hivatkozott C-338/02. sz. Fixtures Marketing ügyben hozott ítélet 23. pontját, valamint a fent hivatkozott C-444/02. sz. Fixtures Marketing ügyben hozott ítélet 39. pontját) – nem pedig a valamely adatbázisban összegyűjthető tartalmi elemek létrehozásának védelme.
- 35 Rá kell mutatni, hogy az alapeljárásban a kérdést előterjesztő bíróság által leírt, a jelen ítélet 14–18. pontjában foglalt eszközöket – így különösen a szellemi eszközöket – az érintett bajnokságok szervezésének keretében e bajnokságok egyes találkozóira vonatkozó időpontoknak, menetrendeknek, csapatoknak, a szabályok, paraméterek és a szervezeti kötöttségek összességének, valamint az érintett klubok különleges kéréseinek függvényében történő meghatározására használják (lásd a fent hivatkozott C-46/02. sz. Fixtures Marketing ügyben 2004. november 9-én hozott ítélet 41. pontját, a fent hivatkozott C-338/02. sz. Fixtures Marketing ügyben hozott ítélet 31. pontját és a fent hivatkozott C-444/02. sz. Fixtures Marketing ügyben hozott ítélet 47. pontját).
- 36 Ahogyan azt a Yahoo és társai és a portugál kormány is hangsúlyozta, ezek az eszközök még akkor is az adatbázisban található adatoknak a létrehozására irányulnak, ha azokat a szóban forgó adatbázis tartalmazza, amint az a jelen ítélet 26. pontjában felidézésre került (lásd a fent hivatkozott C-46/02. sz. Fixtures Marketing ügyben 2004. november 9-én hozott ítélet 42. pontját, a fent hivatkozott C-338/02. sz. Fixtures Marketing ügyben hozott ítélet 31. pontját és a fent hivatkozott C-444/02. sz. Fixtures Marketing ügyben hozott ítélet 47. pontját). Következésképpen, és tekintettel a jelen ítélet 32. pontjában kifejtettekre, ezeknek az eszközöknek semmilyen jelentőségük sincs annak mérlegelése során, hogy az alapügyben előforduló labdarúgó-versenynaptárakra kiterjed-e a 96/9 irányelv szerinti szerzői jogi védelem.

- 37 Másodszer, ahogyan az a 96/9 irányelv (16) preambulumbekzdéséből kitűnik, a szerző önálló szellemi alkotásának fogalma az eredetiség feltételére utal (lásd ebben az értelemben a C-5/08. sz. Infopaq International ügyben 2009. július 16-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-6569. o.] 35., 37. és 38. pontját; a C-393/09. sz. Bezpečnostní softwarová asociace ügyben 2010. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-13971. o.] 45. pontját; a C-403/08. és C-429/08. sz., Football Association Premier League és társai egyesített ügyekben 2011. október 4-én hozott ítélet [EBHT 2011., I-9083. o.] 97. pontját, valamint a C-145/10. sz. Painer-ügyben 2011. december 1-jén hozott ítélet [EBHT 2011., I-12533. o.] 87. pontját).
- 38 Az adatbázis létrehozását illetően az eredetiség feltétele akkor teljesül, ha az adatbázisban található adatok kiválasztása vagy elrendezése útján az adatbázis megalkotója az alkotóképességét eredeti módon, szabad és kreatív döntések révén fejezi ki (lásd analógia útján a fent hivatkozott Infopaq International ügyben hozott ítélet 45. pontját, a fent hivatkozott Bezpečnostní softwarová asociace ügyben hozott ítélet 50. pontját és a fent hivatkozott Painer-ügyben hozott ítélet 89. pontját), és ezáltal ad annak „személyes színezetet” (a fent hivatkozott Painer-ügyben hozott ítélet 92. pontja).
- 39 Ezzel szemben az említett feltétel nem teljesül akkor, ha az adatbázis létrehozását olyan műszaki megfontolások, szabályok vagy kötöttségek írják elő, amelyek az alkotási szabadságnak nem engednek teret (lásd analógia útján a fent hivatkozott Bezpečnostní softwarová asociace ügyben hozott ítélet 48. és 49. pontját, valamint a fent hivatkozott Football Association Premier League és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 98. pontját).
- 40 Ahogyan az a 96/9 irányelvnek mind a 3. cikke (1) bekezdéséből, mind a (16) preambulumbekzdéséből kitűnik, az eredetiség feltételén kívül semmilyen más feltétel nem alkalmazható annak mérlegelésénél, hogy az adatbázisokra kiterjedhet-e az ezen irányelv szerinti szerzői jogi védelem.
- 41 Ebből következően feltéve egyrészt, hogy az adatok – azaz az alapügyhöz hasonló ügyben az érintett bajnokság különböző találkozóinak esetében az időpontra, a menetrendre és a csapatok meghatározására vonatkozó adatok (lásd a jelen ítélet 26. pontját) – összeválogatása vagy elrendezése az adatbázis létrehozója kreatív gondolatának eredeti kifejeződései, annak mérlegelésénél, hogy erre az adatbázisra kiterjed-e a 96/9 irányelv szerinti szerzői jogi védelem, közömbös – a kérdést előterjesztő bíróság első kérdésének b) pontjában szereplő – azon körülmény, hogy az összeválogatás vagy elrendezés ezen adatokat „felruházza-e további jelentőséggel”.
- 42 Másrészt az a tény, hogy az adatbázis létrehozása – az abban található adatok létrehozásától függetlenül – ugyanezen kérdés c) pontja szerint a megalkotója részéről jelentős munkaráfordítást és szakértelmet igényelt, nem igazolhatja az adatbázis 96/9 irányelv szerinti szerzői jogi védelmét, ha ez a munkaráfordítás vagy szakértelm semmilyen eredetiséget nem fejez ki az említett adatok összeválogatása vagy elrendezése terén.
- 43 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a fenti elemzés elemeire tekintettel mérlegelje, hogy az alapeljáráásban előforduló labdarúgó-versenynaptárak olyan adatbázisoknak minősülnek-e, amelyek eleget tesznek a szerzői jogi védelem 96/9 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeinek.
- 44 Ebben a tekintetben az említett naptárak elkészítésének a kérdést előterjesztő bíróság által ismertetet módja nem lehet elegendő ahhoz, hogy a kérdéses adatbázis a 96/9 irányelv 3. cikke (1) bekezdésében szereplő szerzői jogi védelemben részesüljön, ha ezt az adatbázist nem egészítik ki olyan tények, amelyek az e naptárakba foglalt adatoknak összeválogatásának és elrendezésének eredetiségét fejezik ki.
- 45 A fenti megállapításokra tekintettel azt a választ kell adni az első kérdésre, hogy a 96/9 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ezen irányelv 1. cikke (2) bekezdésének értelmében vett adatbázis azzal a feltétellel részesül az irányelv szerinti szerzői jogi védelemben, ha az adatbázisban található adatok összeválogatása és elrendezése az adatbázis létrehozója kreatív gondolatának eredeti kifejeződésének minősül, amit a nemzeti bíróságnak kell megvizsgálnia.

46 Következésképpen:

- nincs jelentősége az említett adatok létrehozására fordított szellemi ráfordításnak és szakértelemnek annak meghatározása során, hogy az említett adatbázis részesülhet-e szerzői jogi védelemben;
- e cél szempontjából közömbös, hogy ezen adatok összeválogatása vagy elrendezése „felruházza-e azokat további jelentőséggel”, és
- nem igazolhatja ezt a védelmet az ezen adatbázis létrehozásához szükséges jelentős munkaráfordítás és szakértelem, ha azok semmilyen eredetiséget nem fejeznek ki az adatbázisban található adatok összeválogatása vagy elrendezése terén.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdéstről

- 47 A kérdést előterjesztő bíróság a második kérdésével lényegében arra vár választ, hogy 96/9 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében található meghatározás alá tartozó adatbázisoknak az irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti feltételektől eltérő feltételek mellett biztosít szerzői jogi védelmet.
- 48 Ebben a tekintetben hangsúlyozni kell azt, hogy a 96/9 irányelv célja – a (1)–(4) preambulumbekkezdése alapján –, az adatbázisok jogi védelme terén a nemzeti jogok között különösen a szerzői jogi védelem tárgyát és feltételeit illetően fennálló eltérések megszüntetése, amelyek torzítják a belső piac működését, az Európai Unión belül az áruk és a szolgáltatások szabad mozgását, valamint az információs piac fejlődését.
- 49 Ebben az összefüggésben a 96/9 irányelv, ahogyan az ezen irányelv (60) preambulumbekkezdéséből kitűnik, elvégzi „az adatbázisra vonatkozó szerzői jogi védelem feltételeinek harmonizációját”.
- 50 Nem vitatott, hogy azon adatbázisok esetében, amelyek 1996. március 27-én egy másik nemzeti szerzői jogi szabályozás alapján a 96/9 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében foglaltaktól eltérő feltételek mellett részesültek szerzői jogi védelemben, a 96/9 irányelv 14. cikkének (2) bekezdése alapján az érintett tagállamban fennmarad az e szabályozás által biztosított védelem időtartama. Mindazonáltal – ezen átmeneti rendelkezés egyedüli kivételével – az említett 3. cikk (1) bekezdésével ellentétes, ha valamely nemzeti szabályozás az említett irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében található meghatározás alá tartozó adatbázisoknak az irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti eredetiségre vonatkozó feltételétől eltérő feltételek mellett biztosít szerzői jogi védelmet.
- 51 A 96/9 irányelv (18), (26), és (27) preambulumbekkezdése – amelyekre a Football Dataco és társai hívták fel a figyelmet – hangsúlyozza azt a döntési szabadságot, amellyel a művek szerzői abban a tekintetben rendelkeznek, hogy engedélyezik-e műveik adatbázisba való felvételét, valamint azt, hogy valamely védelem alatt álló műnek egy esetlegesen védelem alatt álló adatbázisba való felvétele semmilyen módon nem érinti az így felvett műveken fennálló jogokat. Ezzel szemben ezek a rendelkezések egyáltalán nem támasztják alá a jelen ítélet előző pontjában kifejtettel ellentétes értelmezést.
- 52 A fenti megállapításokra tekintettel azt a választ kell adni a előterjesztett második kérdésre, hogy a 96/9 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy – a 14. cikke (2) bekezdésében található átmeneti rendelkezés egyedüli kivételével – azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében található meghatározás alá tartozó adatbázisoknak az irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti feltételektől eltérő feltételek mellett biztosít szerzői jogi védelmet.

A költségekről

- 53 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **Az adatbázisok jogi védelméről szóló, 1996. március 11-i 96/9/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ezen irányelv 1. cikke (2) bekezdésének értelmében vett „adatbázis” azzal a feltétellel részesül az irányelv szerinti szerzői jogi védelemben, hogy az adatbázisban található adatok összeválogatása és elrendezése az adatbázis létrehozója kreatív gondolatának eredeti kifejeződésének minősül, amit a nemzeti bíróságnak kell megvizsgálnia.**

Következésképpen:

- **nincs jelentősége az említett adatok létrehozására fordított szellemi ráfordításnak és szakértelemnek annak meghatározása során, hogy az említett adatbázis részesülhet-e szerzői jogi védelemben;**
 - **e cél szempontjából közömbös, hogy ezen adatok összeválogatása vagy elrendezése felruhazza-e azokat további jelentőséggel, és**
 - **nem igazolhatja ezt a védelmet az ezen adatbázis létrehozásához szükséges jelentős munkaráfordítás és szakértelem, ha azok semmilyen eredetiséget nem fejeznek ki az adatbázisban található adatok összeválogatása vagy elrendezése terén.**
- 2) **A 96/9 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy – a 14. cikke (2) bekezdésében található átmeneti rendelkezés egyedüli kivételével – azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében található meghatározás alá tartozó adatbázisoknak az irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti feltételektől eltérő feltételek mellett biztosít szerzői jogi védelmet.**

Aláírások